

LBRIS

We know
books

SFÂNTUL
NICOLAE VELIMIROVICI

Adevărul și bunătatea

Parabole și istorii cu tâlc

ediția a doua

Antologie realizată de
Adrian Tănăsescu-Vlas

editura
Σοφία

București

Lumea întreagă e o lungă pildă, alcătuită dintr-un șir fără număr de pilde. Lumea aceasta cu toate dintr-în-sa e trecătoare ca o poveste pe care o auzi și se termină. Dar sâmburele de duh ascuns în tâlcul fiecărei pilde e nepieritor. Cei care-și hrănesc numai ochii și urechile cu pildele acestea rămân flămânzi duhovnicește, pentru că duhul se hrănește cu miezul lor, la care ei nu pot ajunge. Omul trupesc ia frunzele verzi a multe pilde și nu se satură cu ele, iar foamea nu-i dă odihnă. Însă omul duhovnicesc caută miezul mulțimii de pilde și, hrânindu-se cu miez, e odihnit și are pace. Toate câte există sunt pilde, și toate se înfășoară, ca frunzele și coaja, în jurul unui miez ascuns. Tot ce se întâmplă e țesătura pildei, haina inimii duhovnicești, a miezului, a ceea ce hrănește.

Omul se află așezat în lume ca împresurat din toate părțile de marea

Redactor: Diana-Cristina Vlad

© Editura Sophia, pentru prezenta ediție

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României
NICOLAE VELIMIROVICI, sfânt

Adevărul și bunătatea: parabile și istorii cu tâlc/
Sfântul Nicolae Velimirovici; antologie realizată de
Adrian Tănăsescu-Vlas – ed. a 2-a – București:
Editura Sophia, 2025

ISBN 978-630-346-073-4

I. Tănăsescu-Vlas, Adrian (antolog.)

înțelepciunii lui Dumnezeu, care i se arată în pilde. Dar cine se uită numai cu ochii nu vede altceva decât valurile, straiul de spumă al mării. Se uită și vede haina firii, dar nu inima ei. Ascultă, și aude glasul firii, dar nu-i pătrunde graiul; în auz i se rostogolesc voci care nu spun nimic. Ochiul nu-i făcut să vadă miezul, urechea nu-i făcută să înțeleagă tâlcul. Dar duhul găsește duhul; înțelesul află înțelesul; iubirea simte iubirea.

Săracă și tristă așezare e lumea aceasta! Totul e grabă și trecere, iar cine se apucă și se ține de ea va cădea și va plânge de durere și de rușine. Dar în această așezare se află comoara de învățături a pildelor, iar cine înțelege astfel lumea și se folosește în acest chip de ea nu va cădea, nici nu se va rușina.

Însuși Domnul nostru Iisus Hristos a luat adesea pilde din lume – lucruri și întâmplări – ca să-i învețe mai ușor pe oameni. Și nu o dată scotea învățatură din lucruri de rând, tocmai ca să arate ce pline de miez sunt aceste lucruri, ce tâlcuri adânci se ascund în ele. Cei

mai mulți oameni caută un rost în lucruri neobișnuite, cum ar fi stele căzătoare, cutremure, războaie; rari sunt cei ce se apleacă asupra lucrurilor și întâmplărilor de zi cu zi. Iar Cel fără asemănare între cei care au pășit vreodată pe acest pământ, Domnul, a luat anume cele mai de rând lucruri din viața aceasta ca să arate oamenilor tainele vieții veșnice. Ce-i mai de rând ca sarea, aluatul, soarele, vrăbiile, iarba și crinii sălbatici, grâul și neghina, piatra și nisipul? Cine, avându-le zi de zi în fața ochilor, s-ar gândi să caute în ele tainele Împărăției lui Dumnezeu? Dar Hristos tocmai pe acestea le-a arătat, tocmai pe acestea le-a supus omului spre chibzuire, dezvăluind, sub simpla lor înfățișare, taine cerești nemăsurate. Tot astfel a luat Domnul întâmplările cele mai obișnuite ca să deslușească întreaga viață în duh a omului, istoria căderii și mântuirii lui, sfârșitul lumii, Înfricoșata Judecată și mila lui Dumnezeu către păcătoși. Veacuri de-a rândul au văzut oamenii întâmplându-se lucruri aidoma celor înfățișate de Hristos în pilda se-

mănătorului, a grâului și neghinei, a talanților, a fiului risipitor, a lucrătorilor nelegiuți, dar nimeni nu s-a gândit să scoată din frunzișul lor miezul spre hrană duhului, până ce Domnul nu a luat aceste întâmplări drept pilde, tâlcuindu-le, scoțându-le sâmburele duhovnicesc.

Orice adevăr duhovnicesc este din cealaltă lume – lumea duhului, lumea cerească – și poate fi pătruns numai de vederea, auzirea și înțelegerea duhovnicească. Dar adevărurile duhovnicești se cuprind în lume sub chipul lucrurilor și întâmplărilor. Mulți și-au pierdut văzul, auzul și înțelegerea duhovnicească. Ei văd doar chipul dinafară, aud doar glasul dinafară, pătrund doar înșiruirea dinafară a lucrurilor și întâmplărilor. Aceasta e vederea trupească, auzirea trupească și înțelegerea trupească. Hristos cunoaște orbirea oamenilor și, de aceea, Învățător preînțelept, îi duce pe oameni de la lucruri trupești la lucruri duhovnicești și de la fapte trupești la fapte duhovnicești. Iată de ce le vorbea în pilde, în chipuri la îndemâna vederii, auzirii și înțelegerii lor.

Într-un orașel oarecare trăia un om foarte bogat. Casa lui era mică șiărăginită. Bogatul nu voia să clădească o casă nouă, ci toți banii și-i strângea și îi aduna – dar odată, într-o seară, i-a luat foc casa. A sărit din pat fără să se mai îmbrace, a înhățat în pripă bogăția agonisită și a țâșnit afară. Casa s-a prefăcut în cenușă, dar stăpânului nu i-a părut cătuși de puțin rău. El s-a mutat cu averea sa într-un alt oraș, a clădit o preafrumoasă casă și s-a sălășluit acolo cu bucurie, fără griji.

Care este noima acestei parabole? Orașelul înseamnă această lume, în care oamenii, ca niște musafiri, trăiesc pentru scurtă vreme. Casa mică și veche înseamnă trupul omenesc, casa sufletului. Omul bogat este creștinul înțelept, care a auzit, a priceput și a pus în inima sa cuvintele lui Hristos: *Ce folos este omului dacă va dobândi întreaga lume, iar sufletul său îl va pierde?* Bogăția adunată înseamnă sufletul

cel bogat al creștinului înțelept, care se străduiește toată viața să trăiască după legea lui Hristos și adună în suflet toate virtuțile, care sunt mai de preț ca aurul, argintul și nestematele. Aurul și argintul duhovnicesc, marea bogăție duhovnicească, sunt credința și nădejdea în Dumnezeu, iubirea către Dumnezeu, rugăciunea, milosârdia, bunătatea, iubirea de pace și iubirea de frați, blândețea și curăția. Ce înseamnă focul care a mistuit casa? Înseamnă moartea trupului. Focul iscat fără veste noaptea înseamnă moartea neașteptată a trupului, a cărei zi și a cărei ceas nu le cunoaște nici un muritor. Trezirea omului bogat din somn în vreme ce ardea casa și mutarea într-un oraș mare înseamnă slobozirea sufletului de trup la vremea morții și mutarea în altă lume. Orașul cel mare este veșnica Împărăție a lui Hristos, în care locuiesc îngerii și dreptii. Casa cea preafrumoasă din marele oraș înseamnă sălașul fiecărui suflet drept pe lumea cealaltă, în Împărăția cea veșnică și fără de moarte.

Parabola aceasta este limpede și învățătura ei este minunată. Cine are urechi de auzit, să audă! Și nimeni să nu-și pună cine știe ce nădejdi în această viață, care trece zburând atât de repede, ca norul gonit de vânt. Nimeni să nu se mândrească cu trupul său, fiindcă trupul oricărui om este o casă jalnică, pe care moartea o poate face praf în orice clipă. Iar fiecare creștin și fiecare creștină trebuie să se îngrijească neconținut de sufletul lor – de singura bogăție pe care o poate scăpa de moarte și de nimicire. Și cine se îngrijește de sufletul său, acela să asculte cuvintele lui Hristos și să împlinească poruncile Lui. Unora ca aceștia Hristos, Cel bun, le ajută, le ajută neconținut. Și nu-i scapă din ochi, așa cum maica nu își scapă din ochi pruncul aflat în leagăn. Îl hrănește și îl adapă cu Duhul Său cel Sfânt zi și noapte. Și îi dă înger păzitor, ca să-l păzească în toate căile vieții, iar în ceasul morții să îi ia sufletul și să-l ducă în cereasca Împărăție.

Cu cât este mai multă credința, cu atât mai puține sunt grijile. Unul dintre cele mai însemnate rezultate harice ale credinței este acela că ea îl eliberează pe om de multele griji. Când copilul știe că are tată, care se îngrijește de familie și de toate treburile casei, atunci orice grijă se încheie degrab prin cântec. Îndată ce pierе conștiința acestui lucru, cântecul amuțește, și orfanul simte asupra sa înrâurirea unui roi de griji ca a unui roi de viespi.

Cu cât omul încearcă mai abitir să alunge grijile prin propriile puteri, cu atât cade sub înrâurirea grijilor. Atunci, bucuria pleacă, iar din om rămâne doar un sac de piele uscat, plin de mânie și aplecat asupra mormântului.

– La ce bun toate grijile voastre?

Așa sună întrebarea esențială a Mântuitorului către omenirea sfâșiată de griji. *Care dintre voi, îngrijindu-se, poate să adauge staturii sale măcar un*

cot? (Lc. 12, 25). La ce bun toate grijile voastre, dacă mâine dimineață n-o să răsară soarele? Iar Cel Ce Se îngrijește ca soarele să răsară mâine dimineață la vreme anume, cu ușurință va dezlega și toate măruntele voastre griji.

Zice Domnul Iisus: *Marto, Marto, te silești și de multe te grijești, dar un lucru este de trebuință* (Lc. 10, 41).

Care este acest unul?

Este credința: 1) că Tatăl este viu; 2) că El poartă grija de căpetenie pentru toți și pentru fiecare; 3) că *Fiul nu poate face nimic de la Sine* (In. 5, 19).

Și atunci, cum de nu se preschimbă toate grijile voastre în cântec? De credeți cu adevărat în Tatăl Cel viu și treaz, toate grijile voastre pământești sunt absurde. Prin nenumăratele voastre griji nu faceți decât să dovedeți că nu credeți în Dumnezeu. Iar de spuneți că credeți, dar vă încovoiați posomorâți sub povara grijilor, credința voastră este lipsită de noimă. Reiese că Gospodarul casei lumii nu vrea sau nu poate, nu Se pricepe să poarte grijă de casa Lui, ci dă totul pe mâna năimiților. Dar cum vor salva